OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2011 Rhif 963 (Cy.137)

GOFAL CYMDEITHASOL, CYMRU

Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Taliadau Uniongyrchol) (Asesu Modd a Phenderfynu ar Ad-daliad neu Gyfraniad) (Cymru) 2011

Gwnaed - - - -	*24 Mawrth 2011*
Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru - -	*29 Mawrth 2011*
Yn dod i rym - -	*11 Ebrill 2011*

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir gan adrannau 12 a 17(2) o Fesur Codi Ffioedd am Wasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2010(**1**), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Taliadau Uniongyrchol) (Asesu Modd a Phenderfynu ar Ad-daliad neu Gyfraniad) (Cymru) 2011, a deuant i rym ar 11 Ebrill 2011.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "asesiad anghenion" ("*assessment of needs*") yw asesiad gan awdurdod lleol o angen D am wasanaethau gofal cymunedol a ymgymerir yn unol ag adran 47 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal Cymunedol 1990(**2**) neu adran 1 o Ddeddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000(**3**) a rhaid darllen "aseswyd bod arno angen" ("*assessed as needing*") yn unol â hynny;

ystyr "asesiad modd" ("*means assessment*") yw asesiad o fodd ariannol D a ymgymerir yn unol â rheoliadau 13 ac 16, a rhaid darllen "asesiad o fodd D" ("*assessment of D's means*") yn unol â hynny;

ystyr "budd-dal perthnasol" ("*relevant benefit*") yw—

(a) cymhorthdal incwm; neu

(**1**) 2010 mccc 2 ("y Mesur"). *Gweler* adran 17 o'r Mesur am y diffiniad o "rheoliadau".
(**2**) 1990 p.19.
(**3**) 2000 p.16.

(b) lwfans cyflogaeth a chymorth; neu

(c) credyd gwarant;

mae i "credyd cynilion" ("*savings credit*") yr ystyr a roddir i "savings credit" yn adrannau 1 a 3 o Ddeddf Credyd Pensiwn y Wladwriaeth 2002;

rhaid dehongli "credyd gwarant" ("*guarantee credit*") yn unol â'r ystyr a roddir i "guarantee credit" yn adrannau 1 a 2 o Ddeddf Credyd Pensiwn y Wladwriaeth 2002(**4**);

ystyr "cyfleuster ymweliadau cartref" ("*home visiting facility*") yw ymweliad (neu ymweliadau) gan swyddog priodol awdurdod lleol â chartref neu breswylfa gyfredol D, neu ba bynnag fan cyfarfod arall a fynnir yn rhesymol gan D , at y dibenion o gasglu gwybodaeth i oleuo asesiad modd ar gyfer y person hwnnw ac o ddarparu gwybodaeth a chynnig cymorth mewn perthynas â'r broses honno;

ystyr "cymhorthdal incwm" ("*income support*") yw cymhorthdal incwm a delir yn unol ag adran 124 o Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992(**5**);

ystyr "D" ("*D*") yw oedolyn a ragnodir at ddibenion—

(a) adran 57(1) o Ddeddf 2001 Act, gan reoliad 3 o Reoliadau 2011 (disgrifiadau rhagnodedig o bersonau o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 – gwasanaethau gofal cymunedol a gwasanaethau i ofalwyr); a

(b) adran 57(1A) o Ddeddf 2001, gan reoliad 4 o Reoliadau 2001 (disgrifiadau rhagnodedig o bersonau o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 Act – gwasanaethau gofal cymunedol), ac

yn y ddau achos, sydd wedi cael cynnig, neu sy'n cael, neu, yn achos person a ddisgrifir ym mharagraff (b), y mae person addas yn cael mewn perthynas ag ef, daliad uniongyrchol i sicrhau darpariaeth o wasanaeth;

ystyr "darpariaeth ddeuol" ("*dual provision*") yw fod anghenion asesedig D yn cael eu bodloni —

(a) yn rhannol gan awdurdod lleol sy'n darparu neu'n sicrhau gwasanaeth neu wasanaethau i'r person hwnnw, a

(b) yn rhannol drwy fod D yn cael taliad uniongyrchol er mwyn sicrhau darpariaeth o wasanaeth arall neu o wasanaethau eraill;

ystyr "Deddf 2001" ("*the 2001 Act*") yw Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2001(**6**);

ystyr "defnyddiwr gwasanaeth" ("*service user*") yw oedolyn y cynigiwyd iddo, neu sy'n cael, gwasanaeth a ddarperir gan awdurdod lleol;

ystyr "diwrnod gwaith" ("*working day*") yw diwrnod ac eithrio dydd Sadwrn, dydd Sul, Dydd Nadolig, dydd Gwener y Groglith neu ŵyl Banc o fewn yr ystyr a roddir i "bank holiday" gan Ddeddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971(**7**);

ystyr "ffi" ("*charge*") yw'r swm y caiff awdurdod lleol wneud yn ofynnol bod defnyddiwr gwasanaeth yn ei dalu am wasanaeth a ddarperir neu a sicrheir gan yr awdurdod yn unol ag adran 1(1) o'r Mesur (pŵer cyffredinol i godi ffioedd am wasanaethau gofal);

ystyr "ffi unffurf" ("*flat-rate charge*") yw ffi yn ôl cyfradd sefydlog, a godir am wasanaeth y caniateir codi ffi amdano ac a dderbynnir gan ddefnyddiwr gwasanaeth, a osodir gan awdurdod lleol heb ystyried modd y defnyddiwr gwasanaeth;

ystyr "gwasanaeth" ("*service*") yw gwasanaeth y caniateir codi ffi amdano, a phan fo'r cyd-destun yn mynnu, gwasanaethau y caniateir codi ffi amdanynt neu gyfuniad o wasanaethau

(**4**) 2002 p.16.
(**5**) 1992 p.4
(**6**) 2001 p.15.
(**7**) 1971 p.80.

y caniateir codi ffi amdanynt, a rhaid dehongli "gwasanaethau" ("*services*") a "cyfuniad o wasanaethau" ("*combination of services*") yn unol â hynny;

ystyr "gwasanaeth dydd" ("*day service*") yw gwasanaeth, sy'n bodloni rhan o anghenion asesedig D, sy'n digwydd y tu allan i gartref y person hwnnw, ac y bwriedir iddo gynorthwyo'r person hwnnw i gwrdd ag eraill, mabwysiadu diddordebau newydd neu ymarfer ei ddiddordebau presennol, ac y mae'n cynnwys cyfleoedd gwaith;

ystyr "hawlogaeth sylfaenol" ("*basic entitlement*") yw—

(a) mewn perthynas â chymhorthdal incwm—

y lwfans personol ac unrhyw bremiymau y mae hawl gan D i'w cael, ond nid oes raid cynnwys y premiwm anabledd difrifol ("PAD") os telir ef, ac os yw D yn ofalwr, mae'n cynnwys unrhyw bremiwm gofalwr y mae'r person hwnnw'n ei gael,

(b) mewn perthynas â lwfans cyflogaeth a chymorth—

y lwfans personol ac unrhyw bremiymau a chydrannau y mae hawl gan D i'w cael, ond nid oes raid cynnwys y PAD os telir ef, ac os yw D yn ofalwr, mae'n cynnwys unrhyw bremiwm gofal y mae'r person hwnnw'n ei gael,

(c) mewn perthynas â chredyd gwarant—

y lwfans personol ac unrhyw swm ychwanegol y mae hawl gan D i'w gael, ond nid oes raid cynnwys y swm a ychwanegir am anabledd difrifol os telir ef, ac os yw D yn ofalwr, mae'n cynnwys unrhyw swm ychwanegol cymwys i ofalwyr y mae'r person hwnnw'n ei gael;

ystyr "incwm asesadwy" ("*assessable income*") yw'r rhan honno o incwm D y caniateir i awdurdod lleol wneud penderfyniad mewn perthynas â hi yn unol â rheoliad 17; nid yw'n cynnwys yr incwm y mae'n ofynnol bod awdurdod lleol yn ei ddiystyru yn unol â rheoliad 16;

ystyr "incwm net" ("*net income*") yw'r incwm sydd, neu a fyddai, yn weddill gan D, ar ôl didynnu o incwm asesadwy'r person hwnnw y swm safonol (neu unrhyw swm arall) sy'n ofynnol o dan y Rheoliadau hyn fel taliad tuag at y gost o sicrhau gwasanaeth y mae, neu y bydd, yn cael taliad uniongyrchol ar ei gyfer;

ystyr "lwfans cyflogaeth a chymorth" ("*employment and support allowance*") yw naill ai lwfans cyflogaeth a chymorth seiliedig ar gyfraniadau neu lwfans cyflogaeth a chymorth seiliedig ar incwm yn unol â Rhan 1 o Ddeddf Diwygio Lles 2007(**8**);

ystyr "mewn ysgrifen" ("*in writing*") yw unrhyw fynegiant sydd wedi ei gyfansoddi o eiriau a ffigurau y gellir eu darllen, eu hatgynhyrchu a'u cyfleu drachefn, a gall gynnwys gwybodaeth a drawsyrrir ac a gedwir drwy ddulliau electronig;

ystyr "y Mesur" ("*the Measure*") yw Mesur Codi Ffioedd am Wasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2010;

ystyr "person addas" ("*suitable person*") yw person a benodir yn unol â rheoliad 9 o Reoliadau 2011, i gydsynio i daliad uniongyrchol ac i'w gael ar ran D, yn unol â rheoliad 4 o'r Rheoliadau hynny;

ystyr "Rheoliadau 2011" ("*the 2011 Regulations*") yw Rheoliadau Gofal Cymunedol, Gwasanaethau i Ofalwyr a Gwasanaethau Plant (Taliadau Uniongyrchol) (Cymru) 2011;

ystyr "swm safonol" ("*standard amount*") yw'r swm y byddai'n ofynnol i D ei dalu tuag at sicrhau darpariaeth o wasanaeth pe na bai asesiad o fodd y person hwnnw neu benderfyniad ynghylch gallu'r defnyddiwr gwasanaeth i dalu, o dan y Rheoliadau hyn, yn cael effaith;

(**8**) 2007 p.5.

mae i "taliad uniongyrchol" ("*direct payment*") yr ystyr a roddir i'r term yn rheoliadau 8 a 9 o Reoliadau 2011, ac y mae unrhyw gyfeiriad at daliad uniongyrchol yn cynnwys, pan fo'r cyd-destun yn mynnu felly, unrhyw ran neu rannau o'r taliad hwnnw.

(2) Yn y Rheoliadau hyn, rhaid dehongli unrhyw gyfeiriad at D "yn talu" ("*paying*") neu'n gwneud "taliad" ("*payment*") o swm (tuag at y gost o sicrhau darpariaeth o wasanaeth) fel pe bai'n cynnwys cyfeiriad at dalu neu wneud taliad fel ad-daliad neu gyfraniad(**9**).

Taliadau uniongyrchol – penderfyniad gan awdurdod lleol ynghylch swm ad-daliad neu gyfraniad

3. Pan fo awdurdod lleol yn gwneud penderfyniad, yn unol â rheoliad 10(4) neu 11(4) o Reoliadau 2011, ynglŷn â'r swm neu'r symiau (os oes rhai) y mae'n rhesymol ymarferol i D ei dalu neu'u talu tuag at y gost o sicrhau darpariaeth o wasanaeth, rhaid iddo roi effaith i'r canlynol—

(a) darpariaethau'r Rheoliadau hyn; a

(b) unrhyw reoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru o dan adran 16 o Ddeddf Gofal Cymunedol (Oedi cyn Rhyddhau etc) 2003(**10**) (darparu gwasanaethau yn ddi-dâl yng Nghymru).

Personau a gwasanaethau na chaniateir gwneud ad-daliad neu gyfraniad yn ofynnol ganddynt

4.—(1) Rhaid i awdurdod lleol beidio â gwneud yn ofynnol, na cheisio cael, unrhyw daliad tuag at y gost o sicrhau darpariaeth o wasanaeth yn unol â Rheoliadau 2011 gan D sydd—

(a) wedi cael cynnig neu sy'n cael taliad uniongyrchol i sicrhau darpariaeth o wasanaeth, ac sy'n dioddef o unrhyw ffurf o glefyd Creuzfeldt Jacob, pan fo ymarferydd meddygol cofrestredig wedi gwneud diagnosis clinigol o'r clefyd hwnnw;

(b) wedi cael cynnig, neu sy'n cael, taliad uniongyrchol i sicrhau darpariaeth o wasanaeth, sy'n ffurfio rhan o becyn o wasanaethau ôl-ofal yn unol ag adran 117 o Ddeddf Iechyd Meddwl 1983 (ôl-ofal)(**11**);

(c) wedi cael asesiad modd a gynhaliwyd gan awdurdod lleol, ac aseswyd bod ei incwm net yn llai na'r cyfanswm y cyfeirir ato yn rheoliad 17(2).

(2) Ni chaniateir i awdurdod lleol geisio cael unrhyw ad-daliad neu gyfraniad ar gyfer y rhan honno o daliad uniongyrchol y bwriedir iddi gwrdd â chost resymol cludiant ar gyfer bod yn bresennol mewn gwasanaeth dydd, a bod presenoldeb mewn gwasanaeth dydd a darpariaeth o gludiant i alluogi'r cyfryw bresenoldeb yn gynwysedig yn asesiad anghenion D.

(3) Rhaid i awdurdod lleol beidio â cheisio adennill unrhyw swm gan D tuag at gostau darparu datganiad o wybodaeth a ddarperir yn unol â rheoliad 19.

(4) Nid oes dim yn y rheoliad hwn sy'n effeithio ar ddisgresiwn awdurdod lleol i bennu categorïau ychwanegol o D neu o wasanaethau, na chaniateir gwneud taliad o unrhyw swm yn ofynnol ganddynt neu mewn perthynas â hwy, neu geisio cael taliad o'r fath.

(5) Nid yw rheoliadau 5 i 19 yn gymwys i'r personau y cyfeirir atynt yn is-baragraffau (a) neu (b) o baragraff (1).

(**9**) Diffinnir "ad-daliad" a "cyfraniad" yn adran 12(5) o'r Mesur.
(**10**) 2003 p.5.
(**11**) 1983 p.20.

Yr uchafswm rhesymol o ad-daliad neu gyfraniad sy'n daladwy

5.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (3) a (4), yr uchafswm y caiff awdurdod lleol benderfynu sy'n swm rhesymol i D ei dalu tuag at y gost o sicrhau darpariaeth o wasanaeth ("uchafswm rhesymol") ("*maximum reasonable amount*") yw £50 yr wythnos.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (3) a (4), pan fo gan D anghenion asesedig a fodlonir gan ddarpariaeth ddeuol, £50 yr wythnos yw uchafswm cyfanredol y symiau y caiff awdurdod lleol wneud yn ofynnol bod D yn eu talu mewn perthynas â'r ddarpariaeth honno, fel—

(a) ffi, a

(b) taliad.

(3) Pan fo awdurdod lleol yn cyfrifo'r uchafswm rhesymol y caniateir gwneud yn ofynnol bod D yn ei dalu—

(a) rhaid iddo ddiystyru cost sicrhau unrhyw wasanaeth y mae'n codi ffi unffurf amdano, a

(b) caiff osod y ffioedd mewn perthynas â gwasanaeth o'r fath yn ychwanegol at yr uchafswm rhesymol.

(4) Pan fo D yn cael taliad uniongyrchol i'w alluogi i brynu cyfarpar y byddai awdurdod lleol, fel arall, yn ei ddarparu—

(a) rhaid i'r awdurdod lleol ddiystyru cost prynu'r cyfarpar wrth gyfrifo'r uchafswm rhesymol y caniateir gwneud yn ofynnol bod D yn ei dalu, a

(b) caiff wneud yn ofynnol bod D yn talu swm dros ben ac yn ychwanegol at yr uchafswm rhesymol, tuag at y gost o sicrhau'r cyfarpar.

Y weithdrefn ar gyfer penderfynu taliad

6.—(1) Wrth benderfynu swm unrhyw daliad a wneir gan D, neu swm y gellir gwneud yn ofynnol bod D yn ei dalu, rhaid i awdurdod lleol fabwysiadu'r weithdrefn a ganlyn—

(a) cyfrifo swm y gost resymol i'r awdurdod o sicrhau darpariaeth o'r gwasanaeth y mae, neu y bydd, D yn cael taliad uniongyrchol ar ei gyfer;

(b) o'r cyfanswm hwnnw, diystyru swm unrhyw ffi neu daliad y cyfeirir ati neu ato yn rheoliad 5(3) a (4);

(c) diystyru costau rhesymol sicrhau ddarpariaeth o gludiant i fod yn bresennol mewn gwasanaeth dydd, pan fo'r gofyniad i fod yn bresennol mewn gwasanaeth dydd yn gynwysedig yn asesiad anghenion D;

(ch) ar y swm canlyniadol gweithredu'r uchafswm rhesymol; ac os byddai'r swm canlyniadol, fel arall, yn fwy na'r uchafswm, yr uchafswm hwnnw, yn ddarostyngedig i is-baragraff (d), yw'r swm y caiff yr awdurdod lleol wneud yn ofynnol bod D yn ei dalu;

(d) gwneud y swm a gyfrifir yn unol ag is-baragraff (ch) yn destun penderfyniad yn unol â rheoliad 17, ynghylch gallu D i wneud taliad.

(2) Ni chymerir y cam y cyfeirir ato ym mharagraff (1)(d) ac eithrio pan fo—

(a) D wedi gofyn am asesiad modd; a

(b) yr awdurdod lleol wedi cynnal asesiad modd,

yn unol â'r Rheoliadau hyn.

Gwahoddiad i ofyn am asesiad modd

7.—(1) Rhaid i awdurdod lleol wahodd D i ofyn am asesiad o'i fodd yn unol â rheoliad 13–